

הואנדאליים

שוקם לאחר תלישת הדפים הראשונה מן. מנו. הוא צולם, ואז בא אחד ממישפטני המחיר ותלש מהעמודים המצולמים.

● מתוך סיפורו של צבי אדר מבוא לחינוך ולהוראה תלש אחד המחנכים לעתיד את הפרקים „האם מותר וצריך לחנך?” ו„האם אפשר — ועד היכן אפשר לחנך?”

● התעניינותם של סטודנטים בסיפורות, ואי־נכונותם לשלם עבורה, הביאו לכך ש־מתוך חוברת של כתב־העת סימן־קריאה (3-4), המחזיקה 492 עמודים, הם הותירו רק את 24 העמודים הראשונים.

● מעשה בד"ר גרוס, מן החוג לכלכלה של האוניברסיטה, שהטיל על תלמידיו לקרוא פרק בספר תולדות עמ"ש־אל בעת החדשה, ונמצא תלמיד שחתך את תולדות עם ישראל בעת החדשה מתוך עותק של הספר. ד"ר גרוס, המאמין ביעודה של הספרייה, כינס את כל תלמידי הקורס שלו, וביקש שהפרק החתוך יוחזר בעילום־שם. מאומה לא הועיל. בבחינה שערך כעבור זמן, הוא כלל שתי שאלות־חובה בענין יין השחתת ספרים, וגם שאלות־חובה לא עזרו לספר הפגום.

● בספרייה הלאומית נוהגים לצלם חומר נדיר ועיתונים במיקרו־פילם. בכמה מאולמות־הקריאה מצויינות מקרנות, שב־עזרן יכולים הסטודנטים לקרוא את החומר המצולם. אלא שמן הסתם יש סטודנטים, שהרכיבו לעצמם מקרנות פרטיות. באורח־קבע ישנם באולמות־הקריאה מכונה או שתיים, שהעדשות היקרות שלהם נגנבו, וחולף זמן רב עד שהספריה מוצאת תקציב לרכישת עדשות חדשות.

דומה שיחסו של הסטודנט לספרייה הלאומית אינו נופל מיחסו לאתרי־טבע ו־ארכיאולוגיה, והוא מבליט ביחסו לניכסי־הרוח האלה את „הישראלי המכוער” משמיד־תרבות.

■ דן עומר

דיוקנו של גיבור ישראלי מצוי

במאמר „דיוקנו של גיבור ישראלי מצוי”, הוזכר באסא קדמוני, מאת יאיר קוטלר, ב„הארץ”, כתוב בין השאר: „...חוקרים את פטרה. מבליים שעות בספריית האוניברסיטה. תולשים דפים מספרים נדירים בספרייה הלאומית. יורדים לשטח מצור יודים בטלסקופ. מציבים תצפיות בבאר־מנוחה...”

של פרופ' יחזקאל קויפמן.

● ד"ר אהוד שפרינצק נתן לתלמידיו לקרוא פרק מתוך הספר אויבי החברה הפתוחה מאת ההוגה קארל פופר, במסגרת שיעוריהם בחוג למדע המדינה. הפרק נתלש, ולא עזרו הפצרותיו של הד"ר שפרינצק להחזיר את הפרק החסר, ולוא בעילום־שם.

● הדבק טרם יבש על כריכת הקובץ פסקי־דין של בית־המשפט־העליון בישראל, כרך כ"ח (תשל"ד), וכבר נתלשו פסקי־הדין מתוך הכרך החדש.

● הקובץ הפרקליטי, כרך כ"ד (67/8).

שכותרתה היא „לבטיהם של מייסדי הר"סוציאליזם הגרמני”, נגנבו 40 הדפים הראשונים — כנראה לשם הגשת עבודה סמינריונית כלשהי.

● האנציקלופדיה העיברית משמשת את אחת המטרות החשובות ביותר לסטודנטיים. למשל: מתוך כרך א' של האנציקלורדיה נתלש הערך „אגדה”, ובכרכים י"ב וי"ג נתלשו הערכים „דמוקרטיה” ו„הון”.

● התולש של הערך „אגדה” הפץ מן הסתם להרחיב את השכלתו־היהודית, והוא סיף אל אוסף תלושי את שני הפרקים הראשונים מתוך תולדות האמונה הישראלית

הספרנים ב„ספרייה הלאומית”, השוכנת בקמפוס האוניברסיטה העברית בירושלים, מקפידים, לאחרונה, לבדוק כל ספר שהם מקבלים בחזרה מהסטודנטים.

סיבת־ההקפדה: הסטודנטים תולשים פריקים שלמים מתוך ספרי הספרייה, על־מנת לחסוך בהוצאות־צילום והעתקת החומר ש־הם נזקקים לו לצורך לימודיהם.

במדינת־ישראל ישנו חוק המחייב כל מוציא־לאור של ספר, עיתון או כתב־עת, לשלוח לספרייה הלאומית שני עותקים מכל ספר או עיתון שראו אור. מטרת חוק זה היא ליצור בית־נגזים, שבו ירוכזו כל הספרים והעיתונים שהופיעו במדינת־ישראל, מתוך כוונה שימשו את החוקרים למיניהם.

שעה ששערי הספרייה הלאומית האמריקאית, ספריית־הקונגרס, והגלריה הלאומית בלונדון פתוחים אך ורק לפני חוקרים הנזקקים לגנוי־התרבות של אמריקה או בריטניה, הרי שדלתות־הזכוכית של הספרייה הלאומית בארץ פתוחים לכל. מרבית המשלמים בספרייה הם הסטודנטים של האוניברסיטה הירושלמית.

אלא שבניו של עמיהספר, נכדיהם של מנדלי־מוכר־ספרים, ותרבות שלמה שקדורשת הספר היו ממושאי־החיים שלה, סורים כבוד אלמנטרי לספרים, מחבריהם ושליחיהם התרבותית. דומה כי הסטודנטים, ש־המדינה משקיעה סכום־עתק בהשכלתו של כל אחד מהם, הם כפויי־תודה לספרייה הלאומית שפתחה את שעריה לפניהם.

הסטודנט הישראלי הוא משחית־ספרים כרוגי.

בין המרתפים המאוררים של גכסי־הרוח האצורים בספרייה מצויים גם שרידי ה־וואנדאליות * ונכסי האירוה של הסטודנט הישראלי המצוי: אוסף הדוגמות של ספריים שהושחתו — כאשר אחדים מהם הם עותקים בודדים, שלא ניתן למצוא להם תחליף.

עורכי־הדין

הגנבים

מי פעם־בפעם עורכת הספרייה תערוכה של ספרים מושחתים, בתיקוה שעצם הצגתם ימנע את השחתת הספרים שטרם הושחתו.

בתערוכה שנערכה לאחרונה, הוצגו כמה דוגמות, שייתכן כי הן מורות יותר מכל על ערכו הסגולי של הסטודנט הישראלי.

● ללכלך לעתיד, שיתכן ובעתיד הקרוב יכהן כנספח מיסחרי של המדינה ב־חו"ל, שאל מן הספרייה את ספרו של הלר תורת המיסחר הבינלאומי, הוא חתך מתוך הכריכה את הספר כולו, והשתיל בו ספר אחר, השווה במידותיו לספר שנלקח.

● מתוך עבודת־גמר לחואר מ"א, ש־הגיש שלמה שפיר לפרופ' יעקב טלמון.

* ואנדאליים — שבט גרמני מסקנדינביה, שהחזר במחצית האלף הראשון לספירה אל אירופה המרכזית והמערבית, יסד ממלכה באפריקה ועבר לאיטליה, השמיד את הצבא הוצי של רומא וביאנטינו, ובזז את רומא. שם נרדף לבוזזים פראיים ולמה־ריב־תרבות.

למטה: הזמנה לסטודנט־נגב להחזיר בעילום־שם את העמודים שחלש, פרק מספר על תולדות עמ"ש־אל. העמודים לא הוחזרו. מפעם לפעם עורכת הספרייה הלאומית תערוכה של ספרים מושחתים בתיקוה שעצם הצגתם בפומבי תמנע השחתת ספרים נוספים, מהם נדירים ביותר, אשר טרם הושחתו.

מוצג החריפה קטע מתערוכה של הספרייה הלאומית, המוקדשת לוואנדאליזם של הסטודנטים. למעלה: ספר שכמה מעמודיו נתלשו. מימין: סיפור על סטודנט שלא מצא זמן לקרוא חמישה עמודים על פסיכולוגיה לא־נורמלית, ותלש את העמודים מכתב־העת.